

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/8/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815203043
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8815203043.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Klenovej PhD. a JUDr. Moniky Juskovej v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1. U. Ď., A.. XX.XX.XXXX, W. X. XXX, 2. G. Ď., A.. XX.XX.XXXX, W. X. XXX, o zaplatenie 9510,23 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 7C/154/2015-57 zo dňa 21.10.2016 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Mení rozsudok vo výroku o spôsobe úhrady priznanej istiny a úrokov z omeškania tak, že žalovaní sú povinní splácať dlh v mesačných splátkach po 100 eur počnúc mesiacom, ktorý nasleduje po právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 25-teho dňa toho ktorého mesiaca pod následkom straty výhody splátok.

Žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol: „Súd konanie o povinnosti žalovaných zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne istinu vo výške 300 eur z a s t a v u j e.

Žalovaní v 1. a 2. rade s ú p o v i n n í zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 8561,25 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 8872,25 eur od 07.02.2015 do 20.08.2015, zo sumy 8772,25 eur od 21.08.2015 do 03.09.2015, zo sumy 8662,25 eur od 04.09.2015 do 29.09.2015, zo sumy 8561,25 eur od 30.09.2015 do zaplatenia a to všetko sa im povoľuje splácať v mesačných splátkach po 80 eur mesačne, počnúc mesiacom ktorý nasleduje po právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 25-tého dňa toho ktorého mesiaca, pod následkom straty výhody splátok.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietla.

Žalovaní v 1. a 2. rade s ú p o v i n n í nahradiť spoločne a nerozdielne žalobcovi trovy konania v rozsahu 80 %.“

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, § 53 ods. 5, § 39, § 788 ods. 1, § 796 ods. 1 § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., § 37 ods. 21 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách.

V odôvodnení uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 9510,23 eur s 6,59% úrokom za úver zo sumy 8967,70 eur od 07.02.2015 do zaplatenia a 5,05% ročným úrokom z omeškania zo sumy 9510,23 eur od 07.02.2015 do zaplatenia a trovy konania.

Žalobca zobral žalobu späť celkovo v časti sumy 300 eur pričom žalovaní so späťvzatím súhlasili, preto súd v tejto časti konanie zastavil.

Žalobca listom zo dňa 06.02.2015 žalovaným oznámil, že z dôvodu porušenia povinnosti splácať úver riadne a včas, ku dňu 06.02.2015 nastáva mimoriadna splatnosť celého úveru tým, že ich vyzval na vrátenie celej dlžnej sumy vrátane príslušenstva, ktorá ku dňu 06.02.2015 predstavuje 9510,23 eur. Zásielky sa vrátili žalobcovi dňa 04.03.2015 s označením zásielka neprevzatá v odbernej lehote. Žalobca zobral žalobu späť celkovo v časti sumy 300 eur pričom žalovaní so späťvzatím súhlasili, preto súd v tejto časti konanie zastavil.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca a žalovaní ako dlžníci uzavreli dňa 11.02.2013 zmluvu o úvere, v zmysle ktorej žalobca ako veriteľ poskytol dlžníkovi medziúver na základe uzatvorenej zmluvy o stavebnom sporení. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru vo výške 9000 eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok mal zmeniť na stavebný úver pod číslom 2920045702 vo výške 5691,76 eur.

Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžníci podstatne porušili zmluvu, žalobca dňa 06.02.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru a zároveň žiadal žalovaných o vrátenie celého zostatku úveru. Z predloženého výpisu z účtu vyplýva, že žalobca žalovaných poskytol dňa 1.03.2013 úver vo výške 2178,14 eur, dňa 19.3.2013 úver vo výške 5021,86 eur, dňa 14.6.2013 úver vo výške 1692, eur a naučtoval si položky dňa 01.03.2013 vo výške 108 eur ako poplatok za spracovanie úveru. Žalovaní podľa výpisu uhradili spolu s nasparenou čiastkou sumu 998,32 eur a po podaní žaloby uhradili ešte 3 x po 100 eur dňa 20.08.2015, 03.09.2015, 09.9.2015.

Po čiastočnom späťvzatí zostala predmetom konania suma 9210,23 eur. Súd z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalovaným bol poskytnutý iba úver vo výške 8892 eur, nakoľko sumu 108 eur, ktorá bola účtovaná ako poplatok za poskytnutie úveru, nie je možné považovať za úver. Preto po odpočítaní úhrad žalovaných spolu vo výške 998,32 ku dňu podania žaloby a sumy 300 eur po podaní žaloby na istine dlžia sumu 7.593,18 eur. (8892 - 998,82 - 300). Žalobca má nárok aj na úrok z úveru, pričom súd mal za preukázaný nárok na zaplatenie istiny z úveru vo výške 8892 eur, ako vyššie uviedol do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a teda priznal žalobcovi aj úrok z úveru vo výške 6,59 % ročne zo sumy 8892 eur od 14.06.2013, od kedy si ho žiadal priznať žalobca do 06-02-2015, tj. do dňa vyhlásenia mimoriadnej splatnosti vo výške 968,07 eur.

V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 06.02.2015, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 06.02.2015, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania.

Súd dojednania o poplatku za vedenie úverového účtu podrobil súdnej kontrole v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a predmetné dojednanie súd vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Žalovaní boli povinní platiť žalobcovi ako veriteľovi za to, že tento pre svoju vlastnú potrebu vykonával akúsi správu úverového účtu, teda sledoval prijatie splátok, prípadné omeškania alebo iné pohyby na účte. Súd má za to, že keď žalobca ako veriteľ poskytol žalovaným ako dlžníkom úver, bolo len v jeho kompetencii, ako sa rozhodne predmetný úver spravovať, no je neprípustné, aby náklady s takouto činnosťou znášali žalovaní ako spotrebiteľia, ktorí za poskytnutie úveru, resp. konkrétnej finančnej čiastky zaplatili žalobcovi ako veriteľovi odplatu vo forme úroku z úveru, preto na žalovaných nemožno prenášať úhradu takýchto nákladov. Na základe uvedeného súd nárok žalobcu na zaplatenie poplatku za správu úveru uplatneného žalobou v tejto časti zamietol.

Ďalším nárokom bol nárok vyplývajúci z titulu prijatia do poistenia spolu v sume 28,80 eur. Čo sa týka dojednania poistenia v čl. VI zmluvy súd má za to, že poistenie tak ako bolo v predmetnej úverovej zmluve dojednané nezodpovedá ustanoveniam § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka o poistných zmluvách. Žalovaní mali písomne súhlasiť s poistením typu A poistenie zostatku dlhu, podľa ktorého sú prijatí do poistenia ako poistené osoby v životnom rizikovom poistení pre prípad smrti na základe poistnej zmluvy uzatvorenej medzi veriteľom a spoločnosťou Allianz Slovenská poisťovňa, a.s.. Žalobca však nijako súdu nepreukázal, či žalovaní skutočne poskytli písomný súhlas, podľa ktorého boli prijatí do poistenia a taktiež nepredložil súdu žiaden iný doklad preukazujúci vznik poistenia, prípadne doklad o jeho nevzniknutí. Uvedenie údajov o prijatí súboru poistenia tak ako bolo uvedené v predmetnej zmluve bolo už súčasťou vopred pripravenej zmluvy žalobcom a za takého stavu možno potom s najväčšou pravdepodobnosťou predpokladať, že žalovaní sa pre poistenie nerozhodli po uzavretí úverovej zmluvy a prípadnom zvážení istého rizika, resp. vzniku poistnej udalosti, ale že prijatie už vopred naformulovaného poistenia bolo jednou z podmienok uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy. Súd tak nárok žalobcu uplatňovaný z tohto titulu žalobou zamietol.

Žalobca si podanou žalobou uplatňoval aj nárok na zaplatenie poplatku vo výške 30 eur za individuálne riešenie omeškaných splátok. Súd má za to, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal vznik záväzku žalovaných hradiť žalobcovi tento poplatok a teda neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na tento poplatok, pretože súdu nepreukázal, či skutočne došlo k individuálnemu riešeniu omeškania splátok, aké reálne náklady mu v súvislosti s vykonaním takéhoto úkonu vznikli.

Súd žalobcovi ďalej nepriznal nárok na poplatky za upomienky spolu v sume 90 eur, nakoľko aj keď mal súd za preukázané, že žalovaným boli upomienky zaslané, žalobca nepreukázal súdu, že by mu za zaslanie týchto upomienok vznikli nejaké reálne náklady v uvedenej výške. Zároveň v prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie.

Žalovaní sa s plnením svojho peňažného záväzku dňom nasledujúcim po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru dostali do omeškania, preto ich súd zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania v súlade s príslušným ustanovením Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády a to vo výške a z jednotlivých súm za predmetné obdobie omeškania tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. V čase omeškania bola základná úroková sadzba európskej centrálnej banky ku dňu 07.02.2015, 21.08.2015, 04.09.2015 a 30.09.2015 vo výške 0,05% p.a. a úrok z omeškania tak predstavuje výšku 5,05 % ročne ako je uvedené vo výroku rozsudku. Zároveň podľa § 232 ods. 3 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku, súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu, súd vzhľadom na pomery žalovaného povolil mu splácať dlh v splátkach pod následkom straty výhody splátok.

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP.

2. Proti rozsudku, a to proti výroku o spôsobe úhrady priznanej sumy a výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že skutočnosť, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. OZ) sú začlenené práve do Občianskeho zákonníka automaticky neznamená, že sa na právne vzťahy založené zmluvou o úvere, hoci aj spotrebiteľskou, majú aplikovať výlučne ustanovenia Občianskeho zákonníka. Z dôvodu aplikácie nepríslušného právneho predpisu na zmluvný vzťah založený zmluvou o úvere, prvoinštančný súd nesprávne posúdil nárok na úroky z úver, keď nevzal do úvahy príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka (§ 497, § 502, § 503), z ktorých vyplýva nárok na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov a tento nárok nevyklučujú žiadne ustanovenia § 52 a nasl. OZ ani ustanovenia iného predpisu prijatého na ochranu spotrebiteľa. Možnosť disponovať s peňažnými prostriedkami veriteľ nemá až do momentu ich vrátenia, nie len do momentu splatnosti úveru. Splatnosťou úveru sa len menia podmienky, za ktorých je dlžník povinný vrátiť prostriedky. V dôsledku výkladu prezentovaného súdom prvej inštancie sa veriteľ dostáva uplatnením práva podľa § 565 OZ do nevýhodnejšieho postavenia ako pred jeho uplatnením. Súd nesprávne určil výšku istiny a zároveň základ pre výpočet úrokov z medziúveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu. Žalovaní uhradili 764,23 Eur, nie 998,32 eur ako konštatoval súd prvej inštancie. Poplatky za upomienky reflektujú práve omeškanie žalovaných s plnením v zmysle zmluvy. Upomienky boli zasielané aj z dôvodu, aby sa predišlo ďalšiemu omeškaniu s plnením dlhu, čo bolo aj v záujme žalovaných. Súd prvej inštancie zamietol žalobcov nárok na úhradu poplatku za spracovanie úveru. V odôvodnení rozhodnutia však absentujú akékoľvek dôvody vo vzťahu k zamietnutiu nároku na tento poplatok. Nárok na poplatok za spracovanie úveru vyplýva priamo zo zákona (§ 499 ObZ) ako aj zo zmluvy. Pokiaľ ide o poplatok za prijatie do poistenia, súhlas s poistením podľa § 50 OZ žalovaní vyjadrili podpisom zmluvy v zmysle čl. VI. Zmluvy, na čo súd zrejme neprihliadol. Požadovať úhradu poplatkov za vedenie účtu splatnú do 09.06.2013 je prípustné. Úroky z omeškania žalobcovi prináležia z celej nezaplatennej sumy. Súd pri určení výšky splátky zrejme nevzal do úvahy aj okolnosti na strane žalobcu, a to predovšetkým výšku žalovanej sumy, dobu omeškania, možnosť efektívneho vymoženia pohľadávky ako aj skutočnosť, že žalovaní sa po istom čase môžu zamestnať. Splátka 80 Eur mesačne je neprimerane nízka. Nesprávne bol napokon posúdený aj nárok žalobcu na náhradu trov konania. Súd konštatoval úspech žalobcu vo výške 90 %, napriek tomu ponížil mieru jeho úspechu o úspech žalovaných. Duplicitné zníženie náhrady trov konania nemá oporu v žiadnom zákonom ustanovení. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Pre prípad, že odvolací súd rozsudok potvrdí, žiadal, aby odvolací súd pripustil proti svojmu rozhodnutiu dovolanie.

3. Žalovaní 1/ a 2/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

4. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že rozsudok je vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti vecne správny a výrok o splatnosti dlhu je potrebné zmeniť.

Vo vzťahu k výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. Len na zdôvodnenie správnosti k odvolacím dôvodom uvádza, že súd správne zamietol žalobu v časti o úroky z úveru za obdobie po zosplatnení úveru s odôvodnením, že tieto patria len do konečnej splatnosti úveru a po tomto dátume patria len úroky z omeškania. Aplikáčna prax súdov sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky a teda či popri úroku z omeškania a iných sankciách tieto patria už zaoberala. Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 4Obo/143/98 uviedol, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu. Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania. Existuje však aj odlišný názor, podľa ktorého dispozitívna norma neobsahuje dobu na poskytnutie finančných prostriedkov a kým úroky z omeškania sú sankciou, tak úroky sú odmenou za užívanie peňazí a preto ich treba platiť až do ich vrátenia (napr. NS ČR z 27.06.2007 sp. zn. 33Odo/657/2005).

Zásadný posun v uvedenej otázke však predstavuje v spotrebiteľských právnych veciach judikatúra Súdneho dvora Európskej únie. Výkladom smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách súdny dvor stanovil zásadné pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozičných noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr. C-416/11, AZI), čl. 3 ods. 1 uvedenej smernice sa má vykladať tak, že pojem „značná nerovnováha“ (poškodiť spotrebiteľa) treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie, než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve; a na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe napriek požiadavke dôvery treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní. Bez pochyb je to, že za úver možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov, t.j. úverové obdobie. Zákon teda umožňuje dodávateľovi na určitú dobu, teda do splatnosti podľa jeho predstáv poskytnúť úver a žiadať si za to dohodnuté úroky. Od počiatku sú v záujme dodávateľa úroky na dohodnutú dobu, a to až do splatnosti úveru. Rovnako so zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ právo splatnosť posunúť. Niet však zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania aj po dobe splatnosti. Ak úrok nie je splatný do splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie a to či už zákonné napr. úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. dohodnutú zmluvnú pokutu).

Je nepochybné, že prípadná dohoda o úrokoch po splatnosti popri ďalších úrokoch za omeškание a ďalších sankciách indikuje neprimeraný nárast dlhu v neprospech spotrebiteľa. Je potom nevyhnutná otázka vykonania súdnej kontroly prijateľnosti takejto dohody ohľadom úrokov popri úrokoch z omeškania a prípadných ďalších sankciách. Takýto odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania či iných sankciách, je v neprospech žalovanej. Zákon totiž umožňuje po splatnosti priznať úroky z omeškania v zmysle § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

Odvolací súd uvádza, že predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej podstate jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové a okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Kým dohodnutý úrok predstavuje cenu za ktorú veriteľ poskytuje dlžníkovi istinu k dispozícii. Tento zisk predstavuje práve dohodnutý úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Takýto úrok predstavuje kapitalizovanú odplatu za celé obdobie postupného splácania úveru v splátkach. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Teda zosplatnením úveru nastáva stav, keď veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, s ktorou môže disponovať. Tým teda stráca nárok veriteľ na úroky za požičané peňažné prostriedky od spotrebiteľa. Ak teda spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ požadoval od neho úroky, ktoré by mu patrili, ak by spotrebiteľ mal právo držby finančných prostriedkov. Inak by nastal nespravodlivý

a ústavne nekonformný stav pre spotrebiteľa, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej mal nárok na úroky zo zmluvy. Išlo by teda o stav, podľa ktorého by sa poprel účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by mal nárok na dohodnuté úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo. Spotrebiteľ by nemal žiadne garantované práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Navyše došlo by k hrubej nadváhe veriteľa, ak by bol tento nečinný pri vymáhaní svojej pohľadávky, a odplatné úroky by si nárokoval aj pri svojej potenciálnej nečinnosti. Takáto správanie dodávateľa nemôže byť podporované a nemôže požívať právnu ochranu. Odvolací súd preto má za to, že prípadná dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania platiť ďalšie sankcie aj po splatnosti pohľadávky a to aj úroky za poskytnutie úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, a tým zhoršuje postavenie spotrebiteľa oproti zákonnej úprave, ktorá chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu vo vzťahu k výške úveru. Je preto viac než nepravdepodobné, aby si spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý by zaobchádzal so spotrebiteľom čestne a rovnocenne.

Podľa názoru odvolacieho súdu niet preto kogentnej úpravy, podľa ktorej by bolo možné priznať úroky dohodnuté popri úrokoch z omeškania. Dohodnuté úroky za úver zákon reguluje bez časovej úpravy a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je v neprospech spotrebiteľa a tiež vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. Odvolací súd sa preto stotožňuje s názorom súdu, že žalobcovi nepatrí nárok na dohodnutý úrok zo zmluvy po zosplatnení úveru.

Ak odvolateľ poukazuje na ustanovenia Obchodného zákonníka (§ 497, § 502, § 503 a ďalšie Obchodného zákonníka) odvolací súd uvádza, že žalobcovi patria úroky za úver od jeho poskytnutia. Aj keď je potrebné súhlasiť s tvrdením odvolateľa, že úroky sú cenou a že ich nemožno zamieňať za úroky z omeškania, je však potrebné dôsledne rozlišovať ich skutočný význam. Avšak ako vyššie je uvedené, a po poskytnutí náležitej ochrany žalovaným ako spotrebiteľom odvolací súd jednoznačne má za to, že po zosplatnení žalobcovi neprináležia úroky dohodnuté za úver. V prejednávacom prípade súd poskytol žalovaným ako spotrebiteľom náležitú súdnu ochranu v zmysle cieľa naplniť smernicu o nekalých zmluvných podmienkach. Je potrebné ešte zdôrazniť, že rozhodnutie o predčasnom zosplatnení je na strane dodávateľa rovnako ako aj povaha formulárových zmlúv a tvorba zmluvných podmienok, ktoré pripravoval žalobca a to aj vrátane primeraného sankčného mechanizmu za prípadné neplnenie povinnosti vrátiť úver.

Tvrdenie žalobcu o nesprávnom vyčíslení sumy nesplatenej istiny nie je opodstatnené, nakoľko z výpisu z účtu medziúveru (č.l. 22) je zrejmé, že žalobcovia ku dňu podania žaloby uhradili 998,82 Eur, ako to v napadnutom rozhodnutí správne konštatoval súd prvej inštancie.

Vo vzťahu k námietke odvolateľa týkajúcej sa úrokov z omeškania odvolací súd uvádza, že rozsudkom prvej inštancie boli žalobcovi priznané úroky z omeškania tak zo sumy nesplatenej istiny ako aj zo sumy zmluvných úrokov vyčíslených do dňa vyhlásenia splatnosti dlhu. Keďže žalobca nemá nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu ani na ním uplatnené poplatky, z týchto požadovaných plnení tak nemôže mať ani nárok na úrok z omeškania.

5. Pokiaľ súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi nárok na zaplatenie poplatkov za vedenie účtu, za poistenie, individuálne riešenie omeškania a za upomienky z dôvodu neprijateľnosti, ako aj neunesenia povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti, žalobca v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie neuviedol žiadne významné právne skutočnosti, ktorými by spochybnil dôvodnosť vyslovených skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie.

Poplatky za spracovanie úveru, za vedenie a správu úverového účtu, za upomienky sú podľa názoru odvolacieho súdu takými zmluvnými podmienkami, ktoré vyjadri finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané, a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Zdá sa, že aj zákonodarca v rámci zák. č. 132/2013 Z.z., na ktorý poukazuje súd prvej inštancie, reagoval na súdnu prax a aj v súlade s dôvodovou správou k označenému zákonu bolo cieľom aj vyslovene zakázať stavebnej sporiteľni požadovať od stavebných sporiteľov, ktorí sú fyzickými osobami - nepodnikateľmi, poplatky alebo akúkoľvek odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu úveru alebo účtu, na ktorom je úver vedený a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou úverového vzťahu. Poplatky za vedenie účtu sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou tak, ako to napokon posúdil výslovným zákazom označenom v zákonnej norme aj samotný zákonodarca. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňali aj neprimerané poplatky za upomienky, ktoré sú predmetom tohto konania. Poplatky, ktoré umožňujú žalobcovi (poskytovateľovi úveru) získať objektívne vyššiu čiastku, ako sú skutočné náklady za upomienku narušujú rovnováhu zmluvných strán. Objektívne takto účtované poplatky upravené jednostranne len sadzovníkom spracovaným dodávateľom sú spôsobilé získať od spotrebiteľa čiastku prevyšujúcu skutočné náklady dodávateľa súvisiace so zasielaním upomienok.

Žalobca ani v odvolacom konaní nepredložil doklad o vzniku poistenia. Nepreukázal, že došlo skutočne k dojednaniu poistenia. Poistenie je upravené v štandardnej formulárovej zmluve a žalobca tiež nepreukázal, že uvedené poistenie bolo medzi účastníkmi individuálne vyjednané.

Správnemu výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti zodpovedá aj správny výrok o trovách konania. Nie je možné stotožniť sa s tvrdením žalobcu o nesprávnom znížení pomeru jeho úspechu v konaní, od ktorého závisí rozsah priznaného nároku na náhradu trov konania. Pri rozhodovaní o rozsahu nároku na náhradu trov konania je za situácie, kedy ani jedna zo strán nie je úspešná v plnom rozsahu (ako je to v predmetnom prípade) potrebné od úspechu úspešnejšej strany (t.j. žalobcu) odrátať úspech protistrany (žalovaných) a nárok na náhradu trov konania priznať úspešnejšej strane v rozsahu tohto rozdielu. Postupom v zmysle úvah žalobcu by totiž bolo nutné dospieť k záveru, že žalobca by síce mal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 90 %, ale zároveň žalovaní by mali nárok na náhradu trov konania v rozsahu 10 %, išlo by teda o vzájomnú povinnosť strán sporu. Uvedený postup je však neúčelný, nevhodný, preto je potrebné pri rozsahu nároku náhrady trov konania vychádzať z tzv. čistého úspechu strany v konaní. Keďže súd prvej inštancie pri určovaní rozsahu úspechu strán sporu a s tým súvisiaceho rozsahu povinnosti náhrady trov konania postupoval správne, odvolací súd vyhodnotil predmetnú námietku žalobcu ako nedôvodnú.

Za daného stavu odvolací súd rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

S poukazom na skutočnosť, že podľa ustanovení CSP o dovolaní (§ 419 a nasl.) odvolací súd už nevyslovuje možnosť prípustnosti dovolania (CSP účinný od 01.07.2016 neprevzal znenie § 238 ods. 3 O. s. p. účinného do 30.06.2016), odvolací súd nevyslovil vo výroku potvrdzujúceho rozsudku možnosť prípustnosti dovolania. O podmienkach prípustnosti dovolania je pre strany sporu poučenie v písomnom vyhotovení rozsudku odvolacieho súdu.

6. Pokiaľ ide o výrok o povolení plniť dlh v splátkach, k tomuto odvolací súd uvádza, že žalovaný 1/ v priebehu konania uviedol, že s manželkou sú nezamestnaní, žalovaný 1/ pracuje na dohodu. Poberajú dávku v hmotnej núdzi vo výške 240 Eur spolu s rodinnými prídavkami, príjem z práce na dohodu činí 70 Eur. Majú dve maloleté a jedno plnoleté dieťa. Plnoletá dcéra študuje na vysokej škole. Bývajú v dome, výdavky na bývanie činia 150 Eur. Úver v Tatrabanke žalovaný 1/ spláca po 70 Eur mesačne. Dlh voči žalobcovi chce splácať po 100 eur mesačne.

Žalovaní nepopierajú existenciu dlhu voči žalobcovi, majú záujem svoj záväzok plniť, avšak ich finančná situácia im neumožňuje uhradiť celý dlh jednorazovo, v budúcnosti existuje predpoklad na jej zlepšenie. Aj podľa názoru odvolacieho súdu žalovaní nie sú, z hľadiska svojich finančných možností, spôsobilí zaplatiť naraz celý dlh, čo bolo dôvodom na aplikáciu ustanovenia § 232 ods. 3 CSP, ktoré umožňuje vykonať peňažné plnenie v splátkach.

Povolené splátky dávajú možnosť žalovaným získať lepšiu finančnú kondíciu na splatenie dlhu. Prípadné omeškanie jednej zo splátok má za následok zročnosť celého dlhu. To dáva určitú istotu pre žalobcu, že hrozba bude dostatočnou motiváciou pre žalovaných, aby svoju povinnosť uloženú rozhodnutím súdu plnili riadne a včas.

Plynutie času nemá na postavenie žalobcu výrazne negatívny dopad, keďže mu patrí nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy až do času úplného splnenia dlhu. Výška splátok určená súdom prvej inštancie však nezodpovedá možnostiam žalovaných, keď títo sami navrhli splácať dlh po 100 Eur mesačne, t.j. vo väčšom rozsahu.

Žalobca je obchodnou spoločnosťou so stabilným zázemím na trhu, preto možnosť postupnej úhrady dlhu splátkami v súdom určenej výške nemožno vnímať ako zásah do pomerov žalobcu, ktorý by bol spôsobilý ohroziť ďalšiu činnosť žalobcu, neprimerane zhoršiť jeho majetkovú situáciu.

Za daného stavu odvolací súd vychádzajúc z ust. § 232 ods. 3 CSP výrok o spôsobe úhrady priznanej sumy postupom podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalovaní sú povinní splácať dlh v mesačných splátkach po 100 eur počnúc mesiacom, ktorý nasleduje po právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 25-teho dňa toho ktorého mesiaca pod následkom straty výhody splátok

7. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní boli úspešní žalovaní (neúspech mali len v časti týkajúcej sa spôsobu splatenia dlhu, pričom pre rozhodovanie o náhrade trov konania je však smerodajný úspech vo veci samej), preto by mali nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi. Žalovaným však žiadne trovy odvolacieho konania zo spisu nevyplyvajú, preto odvolací súd rozhodol tak, že žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

8. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.